

לשבת קדש פרשת שמיי - פרה תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

קידושין - כ"ב

1. אלו דרשות הובאו בענין פרשת יפת תואר?

- א. וראית בשביה - רק אם בשעת שביה חשב לישאנה מותרת לו.
- ב. אשת - ואפילו אשת איש.
- ג. יפת תואר - דברה תורה כנגד יצר הרע מוטב שיאכלו בשר שחוטות ואל יאכלו בשר תמותות נבילות.
- ד. וחשקת - אף על פי שאינה נאה.
- ה. בה - ולא בה ובחברתה, שלא יקח שתיים.
- ו. ולקחת - ליקוחין יש לך בה, ואף שהייתה גויה, שהרי אינה מתגיירת מדעתה.
- ז. לך לאשה - שלא יקח שתי נשים, אחת לו ואחת לאביו, אחת לו ואחת לבנו.
- ח. והבאתה - מלמד שלא ילחצנה במלחמה.

2. ת"ד - אם אמר יאמר - עד שיאמר וישנה. אמר בתחילת שש ולא אמר בסוף שש - אינו נרצע, מה הכוונה למסקנה?

ביאר רבא - בתחילת שש הכוונה ביום האחרון בתחילת זמן השווי של פרוטה אחרונה, בסוף שש הכוונה בסוף פרוטה אחרונה, שהוא זמן היציאה.

3. באלו מקרים אינו נרצע, ומניין?

- א. אין לרבו אין אשה ובנים - כי אהבך ואת ביתך.
- ב. אין לו אשה ובנים - אהבתי את אדוני את אשתי ואת בני.
- ג. רבו אינו אוהבו - כי טוב לו עמך.
- ד. הוא אינו אוהב את רבו - כי אהבך.
- ה. הוא חולה - כי טוב לו עמך.
- ו. רבו חולה - עמך [והוא בריא, אינם שווים].
- ז. נסתפקו כששניהם חולין - מצד אחד אין 'כי טוב לו עמך' מצד שני יש 'עמך' שהם שווים.

4. כי טוב לו עמך - עמך במאכל עמך במשתה, אלו דוגמאות הובאו?

שלא תאכל פת נקיה והוא פת קיבר, אתה שותה יין ישן והוא שותה יין חדש, אתה ישן על גבי מוכין והוא ישן על גבי תבן, מכאן אמרו: כל הקונה עבד עברי, כקונה אדון לעצמו.

5. מדוע הוצרכו שתי מקורות - גם ללמד שרבו חייב במזונות אשתו, וגם שחייב במזונות בניו?

באשתו היה הו"א שיכולה לעבוד ותפרנס עצמה. ובבניו היה הו"א שיכולים הם לחזור על הפתחים.

6. אלו דרשות נוספות הובאו בעניני רציעה?

- א. 'באזנו. ובדלת' הא כיצד? דוקר והולך עד שמגיע אצל דלת.
- ב. מזוזה - מה מזוזה מעומד, אף דלת נמי מעומד [לאפוקי עקורה].
- ג. ריב"ז - מה נשתנה און 'און ששמעה קולי על הר סיני בשעה שאמרתי כי לי בני ישראל עבדים.. והלך זה וקנה אדון לעצמו - ירצע'.
- ד. ר"ש ב"ר - מה נשתנה דלת ומזוזה - 'דלת ומזוזה שהיו עדים במצרים, בשעה שפסחתי על המשקוף ועל שתי המזוזות ואמרתי כי לי בני ישראל עבדים וכו', והלך זה וקנה אדון לעצמו - ירצע בפניהם.

7. אלו הם קניני עבד כנעני?

- א. נקנה בכסף ובשטר ובחזקה, [המקור לזה היקש לשדה אחוזה, ואין להקיש שיצא ביובל כיון שנאמר 'לעולם בהם תעבדו'].
- ב. וקונה את עצמו לר"מ - בכסף על ידי אחרים, כיון שלו עצמו לא שייך שיש כסף כיון שאין קנין לעבד בלא רבו. לחכמים - בכסף ע"י עצמו, כיון שמועיל אם יקנו לו אחרים ע"מ שאין לרבו רשות, ובשטר ע"י אחרים. המשך -

8. אלו קניינים נוספים מועילים בעבד עברי ומדוע תנא דמשנתנו לא הזכירם?

א. חליפין - והתנא שלנו לא הזכיר קניינים שמועילים גם במטלטלין.

ב. שמואל מוסיף במשיכה - תנא דמשנתנו לא הזכיר כיון שמועיל במטלטלין, ותנא דברייתא לא הזכיר כיון שהזכיר רק קניינים שמועילים בין במטלטלין ובין בקרקע.

9. כיצד קונה את העבד במשיכה, וכיצד קונים בהמה?

א. עבד - תקפו ובא אצלו - קנאו, קראו ובא אצלו - לא קנאו.

ב. בהמה - מסירה: אחזה בטלפה, בשערה, באוכף שעליה, בשליף שעליה, בפרומביא שבפיה, ובזוג שבצוארה - קנאה. במשיכה: קורא לה והיא באה, או שהכישה במקל ורצתה לפניו, כיון שעקרה יד ורגל - קנאה, וי"א עד שתהלך לפניו מלא קומתה. טעם החילוק - בבהמה מועיל קורא לה כיון שהיא הולכת על דעת בעליה, אבל בעבד לא מועיל כיון שיש לו דעת משלו. ורב אשי הוסיף שעבד קטן שאין לו דעת נקנה אף בקורא לו והוא בא.

10. כיצד עבד כנעני נקנה בחזקה?

התיר לו מנעלו, או הוליך כליו אחריו לבית המרחץ, הפשיטו, הרחיצו, סכו, גרדו, הליבשו, הנעילו, הגביהו - קנאו. וכוונת התנא הגביה העבד את האדון - קנאו, הגביה רבו אותו - לא קנאו, כיון שאין הגביה בעבדים. ור' שמעון חולק - לא תהא חזקה גדולה מהגבהה, שהגבהה קונה בכל מקום.

11. כיון שהגביהו הוא לרבו קנאו, האם לפ"ז גם שפחה כנענית תקנה בביאה?

לא, כיון שרק בזה נהנה וזה מצטער קונה, אבל בשפחה זה נהנה וזה נהנה הוא. ואף בשלא כדרכה: מי יאמר שאין להם הנאה ועוד שהכתוב הקיש 'משכבי אשה'.